

Székely Hírek

(volt Székely Udvarhely)

A Székelység pártoktól független
politikai újsága

Gordélyi Muzemmar
Uly Kolosvár

Előfizetési ára: egész évre 100 leu, félévre 50 leu, negyed-
évre 25. leu. Egyes szám 1 leu. A Regátban 1 leu 50 bani.
Hirdetések díjazás szerint. — Nyilt-tér soronkint 3 leu.

Felölös szerkesztő:

Ébert András.

Kiadója: A lapkiadó-társaság.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Odorheiu (Székelyudvar-
hely) Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 31. sz.
Megjelen minden csütörtökön és vasárnap

A szeretet ünnepén.

A karácsoni evangélium sze-
rint a bethlehemi pásztoroknak
üzenet jött az égből, hogy em-
beri alakban megjelent a rég-
óta várt messiás, a megváltó.

— Nagy örömet hirdetünk
nektek, — így szólt az üzenet

— Dávid városában megszüle-
tett a ti megváltótok. Ott ta-
láltok majd egy gyermeket pó-
lyába takarva, jászolba fektetve.

Ez az örömhír a bethlehemi
pásztoroktól messze-messze ter-
jedt és most a keresztény egy-
házak minden karácsonkor öröm-
től áradoznak:

— Gyermek született nekünk,
fiu adatott nekünk, emberi alak-
ban megjelent az Isten...

Ez a Bethlehem istállójában
született gyermek lett az
emberiség megváltásának zá-
loga és a benne való öröm, az
érte való lelkesedés azon meg-
ismerésnek kifolyása, hogy ez-
zel az Istentől kiküldött fiúval,
mi is Isten fiainak elismerte-
tünk.

Hogy Isten „ember“ alakban
jelent meg, ez a keresztény
egyházaknak legnagyobb és
legjelentősebb miszteriuma.

Meg is felelt várakozásának
az „ember“ fia. Körüljárt az
emberek, az ő testvérei között
és mindenkivel jót tett. Feleba-
rátjainak tartotta őket, akiket
ugy szeretett, mint saját ma-
gát. Nem tett különbséget em-
ber és ember között. Azt hir-

dette, hogy zsidó és görög (az
akkori világ pogányai), ur és
szolga között nincsen külön-
ség...

Ezzel ledöntötte azokat a vá-
laszfallakat, amelyeket az ak-
kori világ az emberek közé át-
litott. Eltűntette a vallás-fele-
kezeti és faji különbségeket,
hiszen „Egy Istennek vagytok
valamennyien a gyermekei“, át-
hidalta az ellentéteket ur és
szolga, gazdag és szegény, tu-
dós és tudatlan között a sze-
retet hatalmával és azt legfőbb
törvénynek állította oda. Azért
lett ép a Karácsonból, az „em-
ber“ fia születésnapjából a „sze-
retet“ ünnepe.

Karácsonkor, a „szeretet“ e
nagy ünnepén nem akarunk
Krisztus példája szerint „ékve-
rők“ lenni, nem akarjuk az em-
bert embertől elkülönítő feleke-
zeti, faji és társadalmi válasz-
fallakat éles, mindenki által lát-
ható világításba helyezni. Mi
megmaradunk eszméink mellett!
Hirdettük, hogy a különböző
felekezeti és fajú emberek egy-
mással testvérek; az osztály-
ellentéteket pedig a szeretetlen-
ség és embertelenség szítja. Mi
mindenkiben az „embert“ néz-
tük, az őszinte, becsületes em-
bert, akinek vágya, szépre, jóra,
nemesre törekedni.

De egyet mégsem hallgatha-
tunk el! Az emberiség régideje
elvesztette önbizalmát s azért
elégedetlen önmagával. Erejét

felekezeti, faji és társadalmi vá-
laszfallak kiépítésére használja s
ennek velejárója, hogy minden
áron hatalomra törekszik és
anyagi javakat hajszol.

A különböző felekezetek, fa-
jok és társadalmi osztályok e
válaszfallak kiépítésére nem ki-
mélnek időt, fáradságot és
erőt. Mindenik hatalmasabb akar
lenni a másikkal szemben
sen gazdagabb is. S míg ezekért
folyik a harc, elfeledkeznek az
emberről, az „ember“ fiáról. A
tévuttra került emberiség min-

dent elpocsékol s ezzel önma-
gát veszíti el.

Karácsonkor, a „szeretet“
ünnepén leginkább érzi az em-
beri lélek, hogy sivataghoz ha-
sonlít és sivár... nem érdeklí
semmi és nem bizik senkiben.
Önönmagában sem, mert ezt a
bizalmat régóta kiölték belőle.

Várjuk az igazi karácson-
t, az „ember“ fia születésnap-
ját. Várjuk, hogy az ünnep-
kor a különböző felekezetek,
fajok és társadalmi osztályok
arra az öntudatra ébrednek,
hogy első sorban emberek va-
gyunk...

Karácsoni mese.

— Nehány csöpp igazsággal. —

Régen történt. A világ a születés
ünnepére készült, Jézus hú szolgái:
Szeretet, Türelem és Hála a Mester
lábainál ültek. A Mester Pétert fig-
yelte, midőn az egy szakadozott
háló kijavításával bajoskodott.

Szeretet sokáig nézte a Mester
szelid arcát s mikor annak fénylő
tekintete feléje lövette biztató suga-
rát, így szólott:

— Uram! Nagy szivednek gyarló
testembe plántált sugarát engedd
körüli hordoznom a nagy világban.

Pétert annyi munkával biztad meg,
engedd szolgádat a nagy világba,
hogy hozzon egy fénylő sugárral
többet dicső homlokodra.

Midőn Szeretet elhallgatott, így
szólott Türelem:

— Mester! Ne engedd kedves
öcsémet egyedül a nagy világba, az
emberek önzők és rosszak, könnyen
hívó öcsémet sokképen tehetik pró-
bára. Ha mellette leszek, könnyeb-
ben célt érhetünk s ketten nagyobb
szolgálatot tehetünk nagy Nevednek.

Ezek után előállott Hűség.

— Mester! Nem is kellene mon-

danom, hogy bölcs belátásod előre
tudja, miszerint két bátyám munkája
nem lesz jó és tökéletes, ha én
munkájukra fel nem teszem a koro-
nát. Azért kérlek, bocsáss engem is
el velők, megosztani fáradaimaikat
s megkoszorozni munkáikat.

A Mester sok ideig hallgatva nézte
hú szolgáit. Végtére így szóla:

— Elbocsátlak! Három napig utaz-
hattok. Három nap mulva itt legye-
tek. Vigyázzatok! Az emberek között
az én orcámat fogjátok látni. Mu-
tatnak azok testvéri szeretetet, önfel-
áldozó türelmet s ezek nyomában
örök hálaérzetet, de belől nem így
éreznek!

Bizony mondom, ezek csalfa játé-
kot üzhetnek veletek. Körül nézze-
tek! Ébren legyetek!

A hú szolgák elindultak. Nagyon
örvendettek. Hiszen Mesterük nevé-
nek dicsőségét szaporítani mentek.
— Érette élni, halni, bármikor ké-
szek voltak.

Amint a Kása hegyén keresztül
hurcolkodtak, János pap országába
toppantak. A körülöttük repdeső

Karácsonra mindenki lássa el magát **MÉNES-MAGYARÁDI COGNAC MEDICINÁLLAL**

„Radio“ 1389.

sült galamboktól megtudták, hogy az ország közepén: Szentheverden nagy ünnepély lesz. Az országnagyok s más érdemes honfiak e részére karácsonfát állítottak. A karácsonfa tele van arannyal, ezüsttel, a kitiün-tetések csillagözönével.

— Oda siessünk, — mondá Szeretet — lesz öröm, nyomában örök hála és a Jézuska nevének örök dicsőség.

— Ugy van, siessünk, — erősíté Türelem — s miután ennek az országnak úgy is sok furcsasága van, változzunk legyekké, úgy hamarabb érkezzünk s mindent jól megfigyelhetünk.

Osszegyűlt a nép, az országnagyok, közből a király aranyos trónján, előtte a karácsonfa gazdag terhével.

Az ország régi szokásai szerint, osztottak bőven sült tyukot és malacot, borocskát, kalácsot s vékánként mogyorót, cukrot és aranyos diót.

A karácsoni ajándékok kiosztása után rendek szerint a tyukosok, malacosok stb. nagy éljenzést vittek

végbe s emlegettek örök hálát, örök hűséget, testvériséget.

Mikor a csoportok a karácsonfától eltávoztak, Jézus küldöttjei légygév változva, körül dongták az egyes csoportokat s nagy megütközéssel láttak ököbe szorult kezeket, hallották, hogy a tyukosok a malacosokra, a borosok a kalácsosokra stb. morogtak, irigykedtek.

Csupán a 40 évet szolgált tanítók csoportjának egyik tagja incselkedett ordó nélküli társaival, mondván:

— Nem adnám egy farkatlan malacért, hogy semmit sem kaptam, nem is esik rosszul, mert hálára soh'se számítottam!

Három nap múlva a három vándor visszatért Jézushoz, ki egy dombon ülve, a körülötte levőket tanította s Türelem így köszöntötte:

— Üdv Neked Mester! Engedelmekkel körül néztünk a legboldogabb országban, de újabb dicső sugarat fényes homlokodra nem hozhattunk; a világban csalódtunk. Egyedül Te vagy az örök szeretet, szelid lelked a türelem s tiszta szived a hála kipróbált köve... Györfi István.

Kiket sujt az új adórendszer?

A »Székely Közélet« 52. számában megjelent fönti című rekontra cikkre rövid a válaszom.

Mivel elfogadható érvek felhozva nincsenek és különben is a visszavonult ellenfelet — a lovagiasság szabályai szerint — tovább támadni nem szabad, én is berejeztünk tekintem az »érvek párviadalát« magamra nézve.

Be kell vallanom, hogy sajnálom a kis vitatkozást abba hagyni, mert azokból a bizonyos »vetített képek«-ből egy pár bizony Isten nem ártana még.

Milyen szépen cseveghetnénk például a pénz és hadikölcsön kötvények lebélyegzésekor, a koronabeváltáskor »jól felvilágosított« népről, kik százával szaladgálnak elértékte-

lenedett papirjaikkal most, amikor már késő — vádolva azokat a rossz tanácsadókat, kiknek minden »idegszála« velük közös.

Cikkeimmel csak attól akarom megóvni a székely népet, hogy ne hallgasson ismét azokra az »idegszálmási ivét és ne tegye ki magát a kétszeres megadóztatásnak.

Cseveghetnénk még az ősrégi székely eredetünkről, a tulmagas becslésekről, a székelyek jóbarátairól stb. Ma azonban ne tegyünk. Ma karácson van. A szeretet ünnepén nem illik vitatkozni!

Ezek után én nem »jó éjszakát«, hanem boldog ünnepeket kívánok Önnek: Varró Elek ur.

Molnár Albert.

Tulipános láda, kanapészek.

Kedves megemlékezés volt a »Székely Hírek« egyik múlt számában. A tulipános láda és kanapészek is kezdtek eltűnni, de többi jellegzetes székely témáinkat is ez a veszély fenyegeti.

A minap a »Vasárnap« legelső száma került a kezembe. Ott meg a torjai galamb-búgos székely motívumokkal ékesített, jól ismert kaput láttam. Ott, Háromszéken az utolsók közé tartozik.

A kézdívarhelyi Ráczok kapuját megmentették; nem ugyan elég sikerült módon. Kicsit furcsán hat, hogy a piac közepére került. De az a fontos, hogy a tönkremenéstől megmenekült. Az is talán jobban jár, ha tényleg kimondott kapuba, pl. a Józsiás-kert bejáratához kerül.

Háromszéken a galamb-búgos kapu pusztulófélben; az olcsóbb kapu-oszlopokkal megelégednek a gazdák. Ugyan itt is van valami, ami igazán székely. Ez pedig a temetői kopjafákhoz hasonló kifaragott oszlopvégek.

Udvarhelyvármegye s különösen a fás-vidéke, a Nagyküllő szélső falvai tartják magukat. Itt tényleg látja, érzi az ember, hogy székely faluban jár. Lépésről-lépésre a szebb-nél-szebb galamb-búgos kapuk, mint remek díszletek szegélyezik az utcákat. Felületes nézőnek talán unalmas, egyhangúnak látszik. Figyelmes szemlélő mindjárt észreveszi a sokféleséget.

Alig van két egyforma. A székely ember akár mit csinál, nem szereti a gyári tucatszerű munkát. Minden újabb munkájába más és más gondolatot visz be. E nélkül alkotni sem tudna.

Érdekes típusokat lehet itt megfigyelni. A rendes faoszlopos tornácra kívül téglából épített s fe-

hérré meszelt oszlopok is vannak. Másutt a karcsu kőoszlopok tűnnek elénk, amelyek már a könnyebb famunkához szokott székelynek nem voltak olyan alkalmasok az apró díszítések rávitelére.

A modern kor már ide is beütötte az orrát — betonoszlopok alakjában. Ez az építési anyag, mint általában az építészet más ágában is, teljesen új stílust teremtett.

Egy pár módosabb gazda — nem elég sikerülten — mutatott utat a »módosabb« irányzatnak.

Átmeneti alak is van. A szépen kifaragott régi földfeletti rész alul elrodthadt része, kőoszloppal »fejel-tetik«, illetve tapaltatott ki.

Hála Istennek azt tapasztaltam, hogy a vidéken nem a múlté a galamb-búgos kapu, mert a jelenben is csinálják s elég szerencsés érzékkel az eredeti favázás formához tértek vissza.

Többi vidékeink: Fenyéd, Méréfalva, Bethlentfalva, Zetelaka községeiktől példát vehetnének!...

Bányai János.

Fohász.

Népek nagy Istene!

Halld meg kérésemet:

Irtsd ki sziveinkből

A vak gyűlöletet.

Irtsd ki sziveinkből

Minden ellentétet,

S adjál mindnyájunkba

Áldó szeretetet.

Népek nagy Istene!

Halld meg fohászomat.

Támassz mi közöttünk

Bölcs apostolokat.

Támassz mi közöttünk

Sok előre látót,

Kik újra teremtsék

E viselt világot.

P. Szentmártoni Bálint.

A 3000-edik év.

(Mantegazzának tudományos alapon fölépített álma a jövődőről.)

— Olaszból a »Székely Hírek« részére — (6. folyt.)

Ami társadalmunkban is az igazságosság nem engedi meg mindenkinek ugyanazt a dolgot, de azért mindenkit érdeme szerint kezelnek. Itt, a kísérletek szigetén megújítva és felfrissítve látjuk azt az álmot, amelyért a franciák 1789-ben oly rémes dolgokat követtek el.

— Szerencsére nem látok itt gyilkoló szerszámokat és ezek a bolondok szabad elhatározásból jöttek ide, hogy álmukat megvalósítsák.

— De kegyes kísérőnöm — mondá Pál — roppant éhes vagyok. Kopogjunk a legelső ajtón, hogy vendégszeretetüket kikérjük.

Utasaink így is tettek.

A 6. számú utca 365. számú házába tértek be, amelynek ajtaja, mint a többi is teljesen nyitva állott.

A folyosón fehérbe öltözött élőlényt találtak. Hogy férfi-e, vagy nő azt hamarosan nem tudták.

— Bocsánat, azt hallottuk, hogy

ebben a városban nincsenek szállások és minden ház vendégszeretettel fogadja az utasokat. Éppen azért kérjük, ha sziveskednék valamivel szolgálni.

— Tessék besétálni és foglaljanak helyet. Sajnálom azonban, de meg kell mondanom, hogy a reggeli már rég elmúlt és így az ebédidőig várni kell. Ez pedig csak 17 órakor lesz.

— Engedjen meg, de igazán éhesek vagyunk. A legszerényebbel is meg elégszünk: 2 tojással s egy kevés kenyérrel.

— Az egyenlőség szabályait meg nem szeghetem. Mint rendes utasoknak, mindenesetre lesz valami utra-valójuk, amellyel bevárhatják a délebbédet, amelyet közösen fogyasztunk el. Addig sziveskedjenek besétálni a vendégszobába, amely épen szabad.

Pál és Mária mindig hordtak magukkal utazótáskájukban kondenzált tojásfehérnyé anyagokat és azért félrehúzódtak a vendégszobába, ahol ezen ország különbségei felett kedvükre kikakacaghatták magukat.

Amint elérkezett az ebédidő, megszólalt egy kicsi villanycsengő és a város összes harangjai

Az ebédlőbe lépve, 5 személy ült már az asztalnál, az apa, majd az anya és 3 gyermek. Szolgálot nem láttak. Egyszer az apa, majd az anya, azután a gyermekek közül egy föl-kelt, odalépett a falnak egy nyitva hagyott nyílásához és föltálatla az ételt, amelyet kevés fáradsággal az előhaladott mechanika és kémia segítségével a konyhában előállítottak.

A ház ura, aki csak arcvonásai-ban különbözött a ház urnőjétől, de ruházatban és külső megjelenésében teljesen azonos, nagyon szívélyes volt a vendégekhez. Érdeklődött utazásuk felől s értékes megjegyzéseket tett az »Egyenlőség« városáról, melynek szociális berendezéseit az egekig magasztalta.

— Látják, milyen csodamű ez a rendszer? Mindenben rend van és egyenlőség. Ugyanebben az órában étkezik a városnak minden lakosa. Mindenik ugyanazt eszi és a legtöbb családban ugyanannyian ülnek az asztalnál is, mert a nőtlenség tiltva van. Ugyancsak tiltva van, hogy háromnál több gyermekünk legyen. Csak abban az esetben, ha valami szerencsétlenség következtében

veszítünk egyet, a negyedik is meg van engedve.

Minden hónap elsején a családfők beküldik tervezetüket a napi-biztosnak. Ebben ajánlatot tesznek az ételekre vonatkozólag és mikor legyen az étkezés ideje. A többségben lévő ajánlatok mindnyájunk törvényévé válnak. Ilyenformán változnak az ételek és az étkezési idők. Mindenben tekintetbe véve az évszakot és a közjót. Nem gondolják, hogy ez eszményi társaság? Senki sem első, vagy második, mindenki egyenlő. Nincsen irigység, harc a hataloméért, amelyet mindenki csak egy napig bír. Mit mond mindezekhez?

Pál nem akarta ezt a szeretetreméltó férfit meggyőződésének boldogságában megszorítani. Azért csak ennyit mondott:

— Tényleg az itteni társadalmi berendezkedés nagyon érdekes és különös. De hogy csinálják azt, hogy egy és ugyanazon dolog mindenkinek kedvére legyen? Hiszen az emberek természetüknél fogva oly különbözők...

HIREK.

Karácson.

A szeretet ártatlanságának ünnepeles fehérsége takarja a földet. Csikorgós-havas ut, szálló hópelyhek, csengős szának: ez a karácson igaz képe.

A havas utra kivetített fényű karácsonfák sokszínű gyertyácskája, mintha a szivekben felgyülemlt sok engedékeny jóságnak jelképező szimbolumai volnának. Mintha a visszás érzelmekre és indulatokra akarna árnyat vetni a kivilágított szobák nappali fénye. A jótékony adakozó készségből kicsinyek erőtlén elméje alakot alkot, — fehérleplese angyalt — aki leszállva áldást, békeséget hoz, jutalmat a jónak, bocsánatot a bűnnek.

A megújított lélek hárfák édesen csengő akkordjait hallja, a szereteten kívül minden más érzést száműzve. Boldogan fognak kezét az emberek s a köszívű hölgy csókra nyújtja kezét, boldoggá teszi az érte rajongó visszautasítottat.

Minden atomunk csak a jóságnak él. Megbocsájtunk megbocsátandókat, elfelejtjük a közelmúlt fájdalmas felajdulását, lelkünkben felujong a szeretetből fakadt tavaszi napsugár éltető melege és nemcsak mondjuk, de érezzük is a szokásos köszöntést:

— Boldog ünnepeket!

Mulnak a napok. Azok, akik egymás kezét bensőséges meleg barátsággal rázva kívánták a „Boldog ünnepeket”, fenhéjzva, a gögös ridég sablonnal kívánják egymásnak a: „Jó napot”. Vajjon miért, hiszen minden nap a szeretet végtelen urának napja!... (Alsócsernátoni.)

— A „Székely Hírek” mai száma 6 oldal és minden egyeshez az 1922. évre szóló falinaptár van csatolva. Ez a mi karácsoni ajándékunk a »Székely Hírek« előfizetőinek, munkatársainak, kiknek e helyen kívánunk szeretetteljes, boldog ünnepeket!

— A jótékonyosság legszebb, legboldogítóbb erényeink egyike. Ennek két neve van. Az első nem kíván elismerést, dicséretet, felmagasztalást, azért segít, mert enyhíteni akar embertársain; a másik keveset gondol a szegényekkel szíve mélyén, de sokat a világ dicséretével és bámulásával s olykor erején felül kész áldozatokat tenni, csak hogy nevét minél gyakrabban dicsérettel elhalmozva olvashassa. Tekintsük szegény embertársainkat testvéreknek, kikkel osztozunk abból, amit az Isten nekünk adott, legyen az sok vagy kevés; adjunk nekik amennyit adhatunk gyöngéd kézzel, szelid mosollyal, magánosan.

— A Székely Dalegylet Székelyudvarhelyt, a „Bukarest”-szálló színháztermében karácson másodnapján nagyszabású, táncos egybekötött hangversenyt rendez, mely iránt széleskörű érdeklődés mutatkozik s előre láthatólag igen jól fog sikerülni.

Megalakult az új kormány,

amelynek tagjai a Székelyföldön legnagyobb részt ismeretlenek. Ezért bemutatjuk őket néhány szóval.

Take Jonescu miniszterelnök és pénzügyminiszter. Románia politikai életében nagy szerepet játszott. Ő volt egyike azoknak, akik sürgették Romániának az ántánt oldalán a háboruba való beavatkozást. Erdélyt jól ismeri és már békében is az erdélyi románok érdekében sokat tett. Ő létesítette a kisántántot. Adóügyi politikája eltér a volt pénzügyminiszterétől: Titulescutól. Ismeri a székely-kérdést a maga teljes vonatkozásaiban.

Jon Camarasescu belügyminiszter. Régi közigazgatási ember, ki prefektus is volt. A háboruban az orosz hadsereg mellett kormánybiztosi szerepet töltött be.

Mihail Oromolu kereskedelmi és ipariügyi miniszter. Dicsérik nagy közgazdasági tudományát.

D. G. Derussi külügyminiszter. Eddigi külügyminiszteri államtitkár volt. A háboru előtt Szofiában volt követ. Take Jonescu munkatársa, ki a külpolitikát az ő szellemében fogja irányítani.

Dr Caius Bredicianu erdélyi miniszter. Bánáti születésű és 38 éves. Jól ismeri az erdélyi viszonyokat. Beszél románul, magyarul, németül, franciául. Tanulmányait Bukarestben, Budapesten, Bécsben és Párisban végezte. Nagyon rokonszenves és megértő, ki a párisi békekonferencián Románia egyik megbízottja volt.

Stelian Popescu igazságügyminiszter. Bukarest legnagyobb lapjának, az „Universul”-nak volt felelős szerkesztője legutóbb. Jogi képzettségét mint törvényszéki bíró bizonyította be.

D. C. Xení népjóléti miniszter. Ügyvéd volt, majd hírlapíró és Take Jonescu titkára lett.

Stefan Molban hadügyminiszter. A világháboruban a dobrudzsai harcokban tünt ki. A Magyarország elleni hadműveletek egy részét ő vezette és ő vonult be először Budapestre, ahol tapintatos viselkedésével közkezdveltségnek örvendett.

D. G. Mironescu közoktatásügyi miniszter. Egyetemi tanár és a szenátus alelnöke. Iskolai téren tapasztalt ember.

Dr. Demetrescu Braila vallás- és művészetügyi miniszter. Állítólag orvos volt és nagy szónok hírében áll.

Constantin Cihodariu közlekedésügyi miniszter. Híres mérnök, ki Amerikában és Angliában tanulmányozta az államvasutak helyreállításának problémáját.

Dumitra Dumitrescu földművelésügyi miniszter. Volt ügyvéd és a képviselőház alelnöke.

Mihail Vladescu a kincstári javak minisztere. Volt már közoktatásügyi miniszter és a bukaresti tudományegyetem igazgatója.

D. Lucasievici közmunkaügyi miniszter. Volt államtitkár a kincstári javak minisztériumában.

— A polgármester gyásza.

Harsia János, Marosvásárhely város polgármesterét súlyos családi csapás érte. Egyetlen leányát: Luciát elragadta szülői kebléről a kéréltetlen halál. Temetésén az egész város közönsége, társadalmi és nemzetiségi különbség nélkül részt vett. Míg a gyászmenet a főtéren áthaladt, az összes üzletek zárva voltak és minden templom harangja zugott. A gyászkocsi előtt katonazenekar haladt, az impozáns menet élén pedig Popa rendőrprefektus vezetett. Az egyházi szertartást Russu esperes végezte. Az alig 19 éves nő halála, széles körben nagy részvétet keltett.

— Előléptetés. Popescu V. Nicolae, a székelyudvarhelyi siguranțandár főnökét — mint már említettük — az erdélyi siguranța vezérfelügyelőség alfőnökének nevezték ki. Popescu — a mint most örömmel értesülünk — körünkben maradt és felsőbb rendelet folytán, Székelyudvarhelyt fog ezután is szolgálatot teljesíteni, mint vezérfelügyelőségi alfőnök.

— Csikszentmártoni Szabó István földbirtokos, Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottságának tagja 1921. dec. 18 án d. u. 6 órakor, életének 77-ik, boldog házasságának 46-ik évében meghalt. Székelyudvarhelyt. Hült porait kuriálisának kertjében levő családi temetője takarja, hova kedden általános nagy

részvétellel helyezték örökös pihenőre. Udvarhelyvármegye közéletében sokat szerepelt. Alig van oly intézmény, amelynél alapos, megfontolt és élettapasztalataiból meritett szavait ne hallatta volna. Történelmi nagy időkben élt végig s különösen a vármegyei gazdasági élet irányításában sokat fáradozott. Közbecsülés, szeretet vette körül, mert ő is mindenkit becsült és szeretett. Halálát szintén köztisztületben álló özvegye: szül. vichneyi Szombathelyi Irma és egyetlen testvére: özv. Márton Ferencné szül. Szabó Ilka, valamint igen tekintélyes számu unokahugai és unokaöccsei gyászolják. Nyugodjék csendesen!

— Statisztikai havi közleményeket még eddig nem láttuk Nagy-Romániában. Pedig erre feltétlenül szüksége van mindenkinek, ki az ország közgazdasága, népesedése, egészségügye, kulturális fejlődése és általában belső élete iránt érdeklődik.

— Az állami tanítók karácsoni öröme. A „Székely Hírek”-ben közzétett felemelt tanítói fizetéseket november és december hónapokra kiutalta a közoktatásügyi minisztérium. Az az adventi időkre beillő várakozás és vágyakozás, amellyel állami tanítóink jól megérdemelt fizetésüket várták, végre testet öltött. Illetékes helyről szerzett értesülésünk szerint — az utalványokat most küldik szét és a kéthavi felemelt fizetés kb. még e hó 28-án felvehető.

— Házasság. Cseh Andor tekintélyes földbirtokos Szilágyi Klárikával karácson másodnapján köt házasságot Székelykocsárdon.

— Az adóbecsléseket — mint örömmel értesülünk — a karácsoni ünnepek idejére a pénzügyminiszterium beszüntette. A körtávirat a múlt héten érkezett meg a pénzügyigazgatóságokhoz. Nem nagy eredmény, de mégis jóleső érzéssel vesszük tudomásul, hogy illetékes helyen a „Székely Hírek” felszólalását méltányolták. Bár csak a parajd—székelyudvarhely—csikszeredai vasut kiépítésére vonatkozó sokszoros sürgetéseinknek is lenne már egyszer ehhez hasonló eredménye!

— A farsang első mulatsága. A székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium 1922. február 5-én (vasárnap) a tornacsarnokban szindarab előadással kapcsolatos táncestetélyt rendez. Amint értesülünk, az estély sikere érdekében a rendezőség nagy munkát fejt ki s oly művészi nivón álló előadásra készülnek, melyben még városunk közönsége eddig nem részesült. Már jóelőre felhívjuk a nagyközönség figyelmét ezen nagy stíli mulatságra, mely az idei farsangi évad első estélye lesz.

— Szerencsétlen utazása volt minap Dr Jancsó Gábor kézdívasárhelyi közjegyzőnek, ki Bukarestbe törekedett. A brassó—predeáli vonaton utközben 20 ezer leut kiloptak a zsebéből.

— Tiszti bál. A székelyudvarhelyi 105—106. gyalogezred tisztidisztermében tartott bálja minden tekintetben fényesen sikerült. Kezdetben még érezhető volt némi feszesség, de mihelyt a brassói 89-esek katonazenekara rázendített a ropogós csárdásra, azonnal eltűnt s táncra perdült úgy a román, mint a magyar és egész éjszakán át, a késő hajnali órákig fesztelenül, a legkellemesebben folyt a vidám táncmultság. Ez volt az első alkalom, mikor a katonaság és polgárság együttes társadalmi összejövetelen találkoztak s az első fényes siker szép záloga a jövőben való többszöri megismétlésnek; különösen ha a Brassóban ugyis fölöslegesen levő három katonazenekar közül, egyet a székelyudvarhelyi ezredhez vezényelnének. Az előzékeny, figyelmes rendezőség iránt az elismerés általános.

— Amnezia a raboknak. Királyi rendeletre felhívták az igazságügyminiszterium által az illetékes ügyészségek, hogy sürgősen terjesszenek fel kimutatásokat a kegyelemre érdemes elítéltekről. A kimutatásokban foglaltak még az ó-naptár szerint újévre szabdlábra helyeztetnek.

— December 31-én lesz Petőfi, nemzetünk nagy költője születésének 100-ik évfordulója.

— Rend a lelke mindennek s ez eddig nem valami erős lábon állott — különösen a közigazgatás némely részein. Most belügyminiszteri rendelet érkezett, amely szerint a tisztviselők csak prefektusi engedéllyel távozhathatnak el hivataluk állomáshelyéről. A prefektusoknak pedig miniszteri engedély szükséges az utazáshoz.

Legjobb otthon.

„Székely Hírek”-nek írta Molnár Albert

A nagy gyárváros egy pince-odujában lakott Kovács Péter nyolcadmagával már két kerek esztendeje. Apja halála után a tizholdnyi földcskét három egyenlő részre osztották; lévén még két testvére. A sovány földcske a mindennapit sem termény meg, nyakába vette a világot. Ott hagyta szülőfaluját, az asszonyt, a gyermeket, mert egy hazakerült falujabelitől azt hallotta, hogy jól megfizetik a gyárba a székely munkás két kezének ügyes alkotását.

Más országrészbe kellett menjen, mert a Székelyföldön csak szeszgyárak vannak. Oda meg kevés munkaerő kell és meg se fizetik a munkát.

Józan étellel, igyekvő munkával már össze is gyűlt egy kis összeg. Vezetne belőle egy-két tehenecskét, néhány barázda földcskét otthon. Hej csak ne kéne olyan messze lenni a szülőfalutól! Itt ülne ő még vagy 5 esztendeig és akkor lenne csak látszatja a fáradtságának!...

Két év alatt egyszer sem volt otthon. Az állandó üzemi gyárban még az ünnepek első napján is dolgozott. Munkaközben jobban felejt az ember minden bűjút-bánatját. Tudta, érezte, hogy ha egyszer hazamegy, megszakad a szíve, ha ismét vissza kell jöjjön ide, a vad idegenbe, hol a székely szavát nem érti meg senki sem.

Most már nem bírja tovább. Ha ég, föld össze is omlana, hazamegy karácsonra. Pedig hát előmunkás lévén, nehezen adnak szabadságot. A munkavezető mégis csak megemberelte magát és öt napra szabadságot.

Ugy ujongott, mint egy gyerek. Pazarló jókedvében összevásárolt minden tarka-barkaságot a gyári kintinból.

— Ezt az asszynyak. — Ezt a gyerekeknek... Kardot csakót neki... meg egy kis cukrot. A megporosodott katonaládát előhúzza az ágy alól. Füttyörészett, dudorászott és oly nagyon könnyűnek érezte a lelkét.

Csak haza-haza minél gyorsabban! Egy pillanatra eszébe jutott, hogy hát vissza is kell jönni. Szinte belemart ez a gondolat egyszerű lelki-világának honszerető érzelmébe. Ugy fáj valami... de hát mi is tulajdonképpen?... És szorongó érzéssel szállt fel a vonatra s ez az érzés kísérte sötét árnyként egész uton hazáig...

A szegényes kis karácsonfán meggyújtották a gyertyácskákat. Nézte, nézte Kovács Péter a gyermek és az asszony ujongó örvendezését és kemény lelke elérzékenyülésének bánat könnyét törülte ki szeméből. Még négy nap és megint itt hagyja ezeket s megy vissza a pokoli gépek fülsiketítő zugása közé. A tavasz jutott eszébe. A szabad levegő zsiabasztó melege, a vadvirágos rét, a tavaszi szántás...

Vacsoráig elfelejtett mindent. Átengedte magát a vizionálás örö-

meinek és beszélt a fiának a nagy gyárakról, a gépekről, a városról.

A napok észrevétlen gyorsasággal eltelték. Az utolsó napon sohajtózva, komoran pakkolódzott. Az asszony veresre sirt szemmel szepegett a sarokban. A kis fiu kérlelte, hogy vigye magával.

Az öreg Jóska bácsi is bebotorált. Ott volt Sándor, a volt katonapajtása is. Biztatgatták az embert, esititgatták az asszonyt. A tavalyi szilvórium maradékából töltögettek, iszogattak.

Egyszer csak minden átmenet nélkül megszólal Jóska: —

— Én amondó vónék, hogy ne mőny el vissza. Valahogy csak meg-lősztok igyes. Osztég olvasám a lapbul, hogy az új kormány segitni

akar a székelyökön, csinál gyárakat ide es.

Kovács Péter lelke szomjasan, mohón itta a szavakat. Hát miért is akar ő vissza menni idegenbe? Nos meg egy kis megtakarított pénzecskét is hozott. Dehát mit is szól majd a munkavezető, a pajtások, ha nem menne vissza? Ej ott egye a fene az egész gyárat. Kocintásra kapta a poharat és rászólt az asszonyra:

— Ne sirj asszony, nem megyek én vissza soha többet.

Az asszony felsikoltott, a gyerek belefujt az angyalhoz trombitába, Jóska bácsi jószágosan bollogatott és hamiskás mosollyal vette fel a poharat:

— De erre aztán iszunk egyet! Majd levelet küldünk a gyárba, hogy nem mehatsz...

Tanítók levele a „Székely Hírek”-hez.

Tek. Szerkesztő Úr!

Én is csatlakozom azon ohajhoz, hogy legyen a tanítósnak egy olyan sajtó organuma, mely bátran és önzetlenül védelmére mer kelni a tanúgy munkásainak.

Amint a „Székely Hírek” eddigi számaiból meggyőződtem, semmi kételkedésem nem lehet abban, hogy a tanítósnak ügyét meleg szeretettel karolja fel. Mert akkor, amidőn az állami magyar tanítósnak az ismert oldalról a legalaptalanabb vádakkal illették s minden elképzelhető elkövettek és még mindig kísérleteznek az istenadta népünk elidegenítésére, hogy saját önző céljaikat elérhessék és roskadozó tekintélyüket a magyarságuk hangoztatásával tanítóik bőrén megjavítsák, — hiszen mi könnyebb, mint székely népünket a magyarságuk veszélyeztetésének hangoztatásával az állami iskola és tanítói ellen izgatni, iskolájukat ez uton benépesíteni s maguknak hivataluk természeténél fogva, a hatalmat biztosítani, de a „Székely Hírek” volt az első, az egyetlen lap, amely az állami magyar tanítósnak védelmére kelt a támadások ellen s bebizonyította, hogy nem vetkőztek ki magyar mivoltukból, csak az állam keretein belül és támogatása mellett szolgálják a magyarság ügyét a népmivelés terén.

Csak azt szeretném valamelyik elítélőnkől bebizonyítva látni, hogy mennyivel magyarabbak Ők, mint mi államiak? Én azt hiszem, semmivel!

Ezen tények leszögezése után, hittelkedés nélkül kimondhatjuk, hogy az ügyünk megvilágosítása terén sokat köszönhetünk a „Székely Hírek”-nek, melyet úgy viszonzhatunk, ha igyekszünk a lapot minél szélesebb körben terjeszteni. S egyben kérjük a t. Szerkesztő urat kijelentése alapján, hogy védelmeink, sérelmeink és jogos követeléseink feltáráására mindig nyitva álljon előtünk a „Székely Hírek”. (Mi álljuk a szavunkat! Szerk.)

Kedves kartársak! Ha a papoktól egyebet nem tanulhattok, tanuljatok tőlük összetartani, mert nincs még egy olyan hivatali osztály, ahol az összetartás, szolidaritás oly erős legyen, mint náluk.

És főképp a személyeskedéstől óvakodjatok, mert az sohasem vezet célhoz, ha a bűnbakkok keresésében találjátok gyönyörűségeket.

Harcoljunk a megértés útján a szeretet fegyverével s akkor töltjük be valóban az új idők és új emberek legszebb jellemvonását.

Szeretettel kérlek, csak tartsatok ki mellette, dolgozzatok benne önzetlenül s meglássátok e lapot azzá tesszük, amivé akarjuk.

Bitay Imre, áll. ig. tanító.

A székely kereskedelmi és iparkamara

— Bürger Albert elnök véleménye. —

Az erdélyi kereskedelmi és iparkamarák újjászervezése rendén, sor kerül a székelyföldi kamarának az új helyzetbe való beilleszkedésére is. Ez alkalomból a „Consum” felkereste Bürger Albert gyarost, a székely kamara érdemes elnökét, ki a következőket mondotta:

— A marosvásárhelyi kamara már a régebbi időben is székely kamara volt, vagyis a székelyföldi területet foglalta magában. Az impérium átvételével sem a kamara területe, sem hatásköre nem változott s a hatóságok a legnagyobb jóindulattal kezelték a kamarai kérdéseket. A közeljövőben történő választásokon a legmegfelelőbb és legkitünőbb

embereket fogjuk a vezetőségbe bevalasztani nemcsak azért, mert a kamarai tagságot mindig az érdemeseknek kell viselni, hanem azért is, mert a mai nehéz viszonyok és komplikált gazdasági jelenségek között, súlyos feladat a kamara ügyeiért a felelősséget viselni.

— Mi sem természetesebb, mint hogy a kamarai tagságokra a legkiválóbb román és magyar kereskedőket állítjuk. Sajnos, nálunk az ipari érdekeltség még nem tud annyi román vezető egyéniséget felmutatni, mint a nagyváradi, kolozsvári vagy a brassói kamarák. Ezért nem tudjuk a paritásos rendeletben körvonalozott kereteket betölteni. Ezt ideiglenesen meg fogjuk oldani, a lehe-

tőségek által megadott módon úgy, hogy úgy az elnökségben, mint a választmányban a felettes hatóságok által megjelölt létszám szerint lesznek képviselve románok és magyarok.

— Azt hiszem, hogy a kérdés elintézésénél az illetékes tényezők különös tekintettel lesznek a helyi viszonyokra. A marosvásárhelyi kamara sohasem volt nemzeti surlódások fészke; s ezután is az ipar és kereskedelem komoly és méltó, az állam keretei közé lelkiismeretesen beilleszkedő intézménye kíván maradni.

Mi, a „Székely Hírek” részéről ehhez még csak azt kívánjuk hozzá fűzni, hogy a székelyföldi kereskedelmi és iparkamara székhelyének a Székelyföld központján: Odorheiu-Secuesc (Székelyudvarhely) városban lenne a legméltóbb helye.

Azonban — ha ideiglenesen Maros-Vásárhelyt is marad, akkor sem lehet elzárkózni a kereskedelmi és ipari érdekek ama régi kívánságaitól, hogy vármegyei központoként egy-egy kamarai titkár, mint állandó kirendeltség működjék.

E nélkül hathatósabb, közvetlenebb munkálkodást elképzelni sem lehet.

Már pedig nemcsak a kamarai székhely kereskedelmének és iparának, de a többi vármegyékének is egyenlően, kiváltságosság nélkül fejlődnie kell.

Hogy pedig a testvéries egyenlőség e téren meglehessen, ahhoz alkalom és állandóan, közvetlenül irányító szervezet szükséges.

Mi ezt — a multak tapasztalataiból okulva — az állandó kamarai kirendeltségek szervezésével tartjuk megoldhatónak.

Melegen ajánljuk tehát ezt a régi közohajt képező eszmét az illetékes körök figyelmébe. —h.

Szám: 78 — 1921. h. gy.

Árverési hirdetés.

Alólirott odorheiu notár public regesc (kir. közjegyző) közhírré teszem, hogy az Oklándon elhalt özvegy Benedek Imrené született Simén Berta hagyatéka ügyében, az örökösök megállapodása folytán, a hagyatéki leltár 3—19 tétel alatt felsorolt értéktárgyakat, ugymint két arany óra, arany óralánc, gyűrűk és ezüstnemeűeket, az irodámban Boulevard Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 38. szám, 1922. év január hó 3. napja délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverés útján, készpénz fizetés ellenében elfogom adadni.

Az árveréseni vevő tartozik a vételáron kívül a vásári illetéket 1 százalékos és a forgalmi luxus adót 15 százalékos is a vételárral együtt kifizetni.

Az árverés tárgya értéknemeűek, irodámban délután 3—5 óráig az árverés napjáig megtekinthetők.

Odorheiu (Székelyudvarhely), 1921. év december 22-én.

Dr Béla Göllner,
notár public regesc.

Hirdetés.

Rugonfalva község vadászterülete 1921. január hó 1-től számítandó 6 (hat) egymásután következő évekre 1922. január 7-én d. e. 8 órakor a rugonfalvi körjegyzői irodában nyilvános árverésen hasznbérbe fog adadni.

Kikiáltási ár 11 leu 50 bani. Árverési feltételek a körjegyzői irodában, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Rugonfalván, 1921. dec. hó 1-én.
1—2 Ferenz Miklós, kijő.

SCHMITZ

Odorheiu-Secuesc (Székelyudvarhely)
Stefan Cel mare (Malom-utca) 21. sz.

Férfi, női és gyermekruhákat, bársonyt, selymet, csipkét, szöveteket, gyapju- és kenderfonalakat, végárukat, házi szőttös posztókat, vásznakat minden **fest és tisztít.** színben szakszerűen, a legolcsóbb napi árban Gyászruhákat 24 óra alatt! Postai megkereséseket elfogad és a legpontosabban teljesít.

Külföldi megbízások

Magyarországba, Cseh-szlovákiába és Ausztriába, hova e hó végén utazok — kereskedők- és magán egyének-től elvállalok. Schönblum, Petőfi-u. 10. szám. 1-1

Öntartozik a székelység csütörtökön és vasárnap megjelenő, pártoktól független politikai újságára sürgősen előfizetni s azt ismerősei körében terjeszteni. Ezzel minden igaz székely önmagának és az összességnek tartozik. Ahol székelyek csak laknak: »Székely Hírek«-et olvasnak! Előfizetés negyedévre 25 leu. Cim: »Székely Hírek« Odorheiu-Secuesc (Székelyudvarhely).

Antik canape 4 székkal eladó: Szabó Gyula kárpitosnál, Bethlen-utca 18. szám.

TAMÁS SIMON

gyógyáru kereskedése (drogueria)

Odorheiu Kossuth utca 29. (volt Schuller féle kalapüzlet.)

Gyógyszerek. Hazai és külföldi gyógyszer-különlegességek. Vegyszerek. Sebészeti cikkek. Gummi áruk. Kötszerek. Irrigator felszerelések. Fecskendők.

Fényképészeti cikkek. Illatszerek. Pipere szappanok. Fésű és kefeáruk. Háztartási cikkek. Legfinomabb rum- és likőresszenciák nagyban és kicsinybeni legelőnyösebb beszerzési forrása.

Mindenféle
Gépek, géplakatos, villamos és mechanikus munkák készítése és pontos lelkiismeretes javítása.

PÁLYISTVÁN ÉS JIRGAL LAJOS

Odorheiu-Secuesc (Székelyudvarhely)

Strada Horia (Kornis-utca) 25. szám.

Benzinmotorok, cséplőgépek, új villamos berendezések, varrógépek; írógépek, autók, motor- vagy más kerékpárok, könyvnyomdai gépek, vízvezetékek és gőzfűtési berendezések, szivattyúk és tűzfecskendők, dinamógépek, villamos motorok, tűzjelzők, telefon, villamoscsengők, mágnesgyújtók, teker-cselések, gramofonok, vadászfegyverek stb. stb. Szóval e szakmába tartozó bármely munkát gyorsan és pontosan teljesítenek. — Költségvetéseket készítenek és vidéki meghívásra személyesen odautaznak.

BANCA CETATEA ODORHEI

Főintézet BRASSÓ, BUKAREST.

Elfogad átutalásokat bárhova. Folyósít olcsó kölcsönöket, elfogad betéteket magas kamatláb mellett, finanszíroz kereskedelmi és ipari vállalatokat. Külföldi pénzeket bevált. Amerikába szóló hajójegyeket árusít. Vidéki megbízható ügyönköket jutalék mellett alkalmaz. Értekezhetni lehet a bankhelyiségben.

Szitakészítés Odorheiu-Secuesc (Székelyudvarhely), Kloska (Attila-utca) 32. sz. alatt szitakészítő műhelyt rendeztem be. Mindenféle szitákat raktáron tartok, javításokat pontosan és gyorsan teljesítek. Szabó András, szitakészítő. 2-3

Kereskedők, Szövetkezetek, Fatelepek és Fogyasztók figyelmébe

Ajánlunk, míg a készletünk tart:
Törökbuzá, aradi Neumann-féle lisztet, patent papirzacskót, elsőrendű II és III kötéses seprűt, 20 drb. békebeli kukorica darálót (kézi és lóhajtásra) szecsavágót, különféle nagyságu miniszterium által hitelesített mérlegeket és mindenféle vas-, fűszer- és gyarmatárut a legolcsóbb napi árban.

Tisztelettel: BANCA CETATEA.

Szijgyártók figyelmébe!

Hámok és bőrárak konzerválására különleges eljárással készült

Bőrsírt

ajánl Bürger Albert gyári vegyészeti osztálya Targu-Mures, Marosvásárhely.

5 kilós postacsomagolásban, fél és negyedkilós dobozokban, kilógramonként 22 leu árban postai utánvétellel, azonnali szétküldésre.

Az Est hirdetés.

Veszek Székely Juhturógyári részvényeket. Ajánlatok, tudakozódások e lap kiadóhivatalához intézendők, honnan továbbíttatnak.

Szám 1217-1921.

Hirdetmény.

Körispatak község korcsmája 1 korcsmahelyiséggel, 1 szatócs üzlet-helyiséggel, 2 szobás lakással és gazdasági épületekkel 1922. évi febr. 15-től 1925. febr. 15-ig terjedő időre 1922. évi január 10-én a község-házánál tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni.

Kikiáltási ár évi 3000 leu. Egyéb árverési feltételek megtudhatók hivatalos órák alatt a körispataki jegyzői irodában.

Körispatak, 1921. december 10.

3-3 Molnár József k.-jegyző.

A sósfürdő hetenként csak négy nap

azaz szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden van nyitva; állandóan központi fűtés. A fürdő **VENDÉGLŐBEN** hideg és meleg ételek, jó óbor olcsó árban kapható.

Tisztelettel:

Fernengel Gyula.

Figyelem!

A legszebb és legújabb modern ebédlők, hálók, konyha és egyéb berendezéseket készítek. Üzletberendezéseket, portálokat elvállalok.

A m. t. közönséget biztosítom pontos és leggyorsabb kiszolgálásról. Áraim a legjutányosabban vannak megállapítva. Vidéki megrendeléseket gyorsan szállítok

Figyelem!

Székely János

butor- és épületasztalos

Odorheiu (Székelyudvarhely) Str. Prințul Mircea (Petőfi-u) 1. sz. (Korona-vendéglő udvarában.)